

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Gfv.VII.30.042/2014/4.szám

A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a Zrt. felszámoló által meghatalmazott Dr. Mihály Katalin Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Mihály Katalin ügyvéd által képviselt felperesnek alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt a Fővárosi Törvényszéken 21.G.41.747/2012. számon indult és a Fővárosi Ítéltábla 12.Gf.40.389/2013/9. számú jogerős ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - felhívásra - 3.500.000 (hárommillió-ötszázezer) Ft felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes mint adós és az alperes mint hitelező 2009. augusztus 12-én kölcsönszerződést kötött. A felperes azt vállalta, hogy az alperestől kapott 130.000.000 Ft kölcsönt 2009. október 12-éig visszafizeti.

A felperes mint eladó és az alperes mint vevő 2010. augusztus 31-én adásvételi szerződést kötött a felperes kizárólagos tulajdonát képező, romániai székhelyű B S.R.L. társaságban fennálló 100 %-os üzletrésére. E szerződés szerint az alperes az aláírást követő 15 napon belül volt köteles megfizetni az 58.000.000 Ft vételárat.

Az alperes 2011. április 22-én írásban arról tájékoztatta a felperest, hogy a kölcsönszerződésből fennmaradt 91.862.885 Ft kölcsön és kamataiból álló felperesi tartozásba beszámítja az üzletrész adásvételi szerződés alapján a felperes felé fennálló

58.000.000 Ft összegű tartozását. Közölte, így a beszámítást követően, 33.862.885 Ft-ra csökken a felperes kölcsöntartozása. A felperes ellen 2010. június 8-án indult felszámolási eljárás, amelynek eredményeként, 2011. november 5-étől áll felszámolás alatt.

A felperes keresetében a felek között létrejött üzletrész adásvételi szerződés vételár fizetési feltételeit módosító megállapodás érvénytelenségének a megállapítását, valamint az alperesnek a szerződés szerinti vételár és annak kamatai megfizetésére kötelezését kérte, a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. tv. (Cstv.) 40. § /1/ bekezdésének c) pontja alapján. Arra hivatkozott, hogy az adásvételi szerződésben kikötött 15 napos fizetési határidő helyett, a vételár beszámítás útján történő teljesítésére vonatkozó megállapodás érvénytelen. Előadta, a felperes az alperes 2011. április 20-i beszámításra vonatkozó nyilatkozatát tudomásul vette, és a kölcsöntartozás csökkenését a könyvein átvezette. Állította, az alperesi beszámítás olyan egyoldalú jognyilatkozatnak minősül, amely az adásvételi szerződés vételár megfizetésére vonatkozó rendelkezését módosította. Azzal, hogy a felperes a beszámítást ráutaló magatartással tudomásul vette, az alperest a többi hitelezőjéhez képest előnyben részesítette. Az alperes követelése ugyanis a felszámolási eljárásban a Cstv. 57. § /1/ bekezdésében meghatározott sorrend figyelmen kívül hagyásával, részben kielégítést nyert.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a felek részéről nem került sor szerződésmódosításra. A Cstv. 40. § /1/ bekezdés c) pontja kizárólag az adós által kötött szerződések, illetve egyoldalú nyilatkozatok megtámadását teszi lehetővé, az alperes mint hitelező általi egyoldalú nyilatkozattal történt beszámításra ez a jogszabályi rendelkezés nem alkalmazandó. A beszámítás olyan egyoldalú jognyilatkozat, amelynek hatályosulásához nem szükséges a felperes elfogadó nyilatkozata.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította. Megítélése szerint az alperes jogszerűen tette meg a beszámításra vonatkozó nyilatkozatát, amely által a vételár-fizetési kötelezettsége megszűnt. A felperes nem bizonyította, hogy a felek egyező akarattal az adásvételi szerződést módosították. Az általa becsatolt okiratok nem igazolták, hogy az üzletrész adásvételi szerződés megkötését követően közöttük tárgyalásra, megbeszélésre, annak alapján megegyezésre került volna sor.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A fellebbezés indokaira tekintettel kifejtette: a perben a felperes nem a saját mint adós, hanem a hitelező jognyilatkozatát támadta meg. A Cstv. 40.§ /1/

bekezdésének c) pontja alapján azonban erre nincs lehetőség. A kereset ezen a jogi alapon nem alapos. A beszámítás a Ptk. 296. §-a alapján olyan címzett, egyoldalú, a másik féllel történt közléssel hatályosuló jognyilatkozat, amelynek joghatásaként, a beszámítás erejéig, a követelések megszűnnek. Amennyiben a jognyilatkozat az említett jogszabályban írt feltételeknek megfelel, annak jogkövetkezménye a másik fél hozzájárulása nélkül, sőt kifejezett vitatása esetén is beáll. Nem kizárt, hogy a felek az egymással szemben fennálló követeléseiket a beszámítás tárgyában kötött szerződés keretében szüntessék meg. Az adott per anyagából azonban egyértelműen megállapítható, ilyen egyező akaratot kifejező megállapodás a felperes és az alperes között nem jött létre. Az alperes 2011. április 20-án kelt levele a felpereshez címzett egyoldalú jognyilatkozat volt.

A másodfokú bíróság utalt arra is, hogy az alperes a beszámítással nem jutott a többi hitelező kárára olyan előnyhöz, amelyhez - a felszámolási eljárásban a követelése bejelentése esetén - nem részesülhetett volna. A felperes által hivatkozott személyi összefonódás a Cstv. 40. § /1/ bekezdés c) pontjára alapított kereset elbírálása körében nem bír jelentőséggel.

A felülvizsgálati kérelmében a felperes a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és elsődlegesen a keresetének helytadó határozat meghozatalát, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a támadott határozat a Cstv. 40. § /1/ bekezdés c) pontjába ütköző módon, jogszabálysértő, valamint hogy az eljárás bíróságok a Pp. 206. § /1/ bekezdését megsértve a bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésével állapították meg a tényállást. Előadta, a kölcsön, illetve az adásvételi szerződés együttesen teremtettk meg annak lehetőségét, hogy az alperes követelése a beszámítás eredményeként a felszámolási eljárásba bejelentkezett többi hitelezőt megelőzve térüljön meg. A beszámítást megalapozó szerződésekben részes felek azonos érdekkörbe tartoztak, amely tény az eljárás bíróságok nem értékelték megfelelő súllyal. A felperes állította, hogy a beszámítás a Cstv. 40. § /1/ bekezdés c) pontja szerinti megítélésakor a bírói gyakorlat (BDT.2010.2291, a Kúria Gfv.X.30.110/2011/7.) is következetes abban, hogy azt szerződésmódosításként kell értékelni. A beszámítással a Cstv. 40. § /1/ bekezdés c) pontjának valamennyi tényállási eleme megvalósult, ezért a felperes keresete alapos.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § /2/ bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül és azt az abban hivatkozottak alapján nem találta jogszabálysértőnek.

A felperes által is említett bírói gyakorlat következetes abban,

hogy azokat a szerződéseket, amelyek lehetővé teszik, hogy az egyik hitelező beszámítás útján érvényesíthesse követelését az adóssal szemben a Cstv. 40. § /1/ bekezdés c) pontja alapján kell megítélni. A perbeli jogvitában a felperes azonban nem az üzletrész adásvételi szerződést támadta - amelynek vételárához az alperes beszámítással jutott hozzá - hanem magát a beszámítási nyilatkozatot. Az adott tényállás mellett a Kúria ezért egyetértett a másodfokú bírósággal abban, hogy a Ptk. 296.§-ában szabályozott beszámítás a teljesítés egyik módja. Olyan címzett jognyilatkozat, amelyet a kötelezettnek a jogosulthoz kell intéznie. A jogkövetkezmény beálltához nem szükséges a jogosult egyetértése, a beszámítással történő teljesítésben való megállapodás. Az alperes perben támadott jognyilatkozata tehát nem módosította az üzletrész vételár megfizetésre vonatkozó rendelkezését. A kikötött vételár ugyanis jogi értelemben kifizetésre került. A felek szerződése nem tartalmazta, hogy a vételár kiegyenlítése a törvény rendelkezése szerint beszámítással nem történhet.

A Cstv. 40. § /1/ bekezdés c) pontja kifejezetten az adós szerződéskötése, nyilatkozata tekintetében teszi lehetővé a felszámoló számára a megtámadást. A másodfokú bíróság ezért helyesen, jogszabálysértés nélkül jutott arra a következtetésre, hogy a beszámítás mint egyoldalú, címzett jognyilatkozat, ezen jogszabályi rendelkezés alapján nem támadható. A felperes felülvizsgálati kérelmében megjelölt, a peres felek közötti tulajdonosi-érdekeltségi összefüggések vizsgálata a jogvita érdemi eldöntéséhez ez okból szükségtelen volt.

A Kúria mindezekre tekintettel a jogerős ítéletet a Pp. 275. § /3/ bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alperesnek a felülvizsgálati eljárásban - igazolt - költsége nem merült fel, ezért arról a Kúria a Pp. 270. § /1/ bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 79. § /1/ bekezdése alapján nem határozott. A felülvizsgálati eljárásban pervesztes felperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 59. § /1/ bekezdése, illetve a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 15. §-a alapján köteles a felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére.

Budapest, 2014. október 21.

Dr. Pethőné dr. Kovács Ágnes sk. a tanács elnöke, Dr. Osztovits András sk. előadó-bíró, Dr. Csőke Andrea sk. bíró

